

Руденко М.В., доцент кафедри основ професійного навчання Київського національного університету будівництва і архітектури, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калениченко Р.А., професор кафедри психології та соціології Національного університету державної податкової служби України, кандидат психологічних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ РЕСОЦІАЛІЗАЦІ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСУДЖЕНИХ ДІВЧАТ ЗАСОБАМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВПЛИВУ

Ефективність соціально-психологічного супроводу засуджених засобами естетичного виховання значною мірою визначається умовами виховної колонії, в якій протікає навчально-виховний та виробничий процес. С. Рубінштейн стверджував, що зовнішні причини (зовнішні впливи) завжди діють лише опосередковано, через внутрішні умови. Під час пояснення будь-яких психічних явищ особистість виступає як сукупність внутрішніх умов, через які відбиваються всі зовнішні впливи [2, с. 183].

Умови, які впливають на процес формування естетичних якостей засуджених поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішні умови процесу естетичного виховання - властивості особистості засудженого як суб'єкта діяльності на основі пізнання, переживання та ставлення до даного процесу: спрямованість особистості (переконавання, світогляд, ідеали, здібності, нахили та інтереси); досвід: життєвий та службовий (підготовленість засудженої, її знання, навички, вміння та звички); психічні процеси (воля, почуття, емоції); темперамент (типологічні основи вищої нервової діяльності людини, вікові, індивідуальні особливості); характер (дисциплінованість, самостійність, цілеспрямованість, відповідальність, ініціатива, працелюбність, колективізм та ін.); здатність до самовиховання (свідома діяльність засудженого, яка спрямована на виховання у

себе позитивних рис і подолання негативних). До зовнішніх умов організаційних засад процесу естетичного виховання, на думку О. Варгати, належать: нормативно-правові, науково-інформаційні, кадрові, дидактичні, технологічні, матеріально-технічні, фінансового забезпечення [1, с. 29].

Підлітковий вік дівчинки – це період статевого дозрівання, що закінчується статевою зрілістю, здатністю і спроможністю організму до дітородної функції. Узгодження хронологічного, біологічного та психологічного віків є важливою умовою гармонійного розвитку особистості. Суперечність між ними може стати причиною виникнення конфліктних ситуацій, фрустраційної поведінки, болісних переживань.

Соціально-психологічні теорії констатують, що індивіди схильні виконувати правила і відступати від них тільки за певних умов. Врахування особливостей особистості засудженого сприяє вирішенню таких завдань, як: правильна кваліфікація вчиненого злочину, вибір тактичних прийомів, що підвищують ефективність виховних дій на особистість злочинця та ін.

Зовнішні і внутрішні умови, взаємодіючи, дають імпульси, які викликають відповідний резонанс (певну корекцію світогляду, ціннісних орієнтацій, життєвої позиції, способів діяльності). Це свідчить про динамізм процесу естетичного виховання засуджених.

Цільова спрямованість в опануванні засудженими неповнолітніми дівчатами естетичними знаннями, поглядами, переконаннями, ідеалами, досягненні життєвих планів визначається педагогами на етапі створення проекту технології естетичного виховання та його реалізації в умовах виховної колонії. Це передбачає:

цілеспрямовану підготовку вихователів до здійснення естетичного виховання засуджених, підбір та аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури, визначення системи знань, умінь і навичок вихованок, які підлягають засвоєнню;

проектування пізнавальної діяльності вихованок та управлінської діяльності педагогів: постановка діагностичних цілей та їх уточнення на рівні конкретного виховного заходу

естетичного спрямування відповідно до визначеного змісту; формулювання окремих виховних цілей з орієнтацією на досягнення гарантованого виховного результату. Насамперед, встановлюється те, що повинні отримати вихованки в результаті вивчення конкретної теми, проведеного заходу естетичного спрямування: які повинні отримати знання, опанувати навички та уміння, за яких обставин їх застосовувати.

Таким чином, визначені педагогічні умови тісно взаємопов'язані між собою, їх створення в процесі естетичного виховання в умовах виховної колонії з високою долею вірогідності сприятиме формуванню естетичної вихованості засуджених.

Список використаних джерел

1. Варгата О.В. Концептуальні підходи до управління естетичним вихованням учнів / О. В. Варгата // Вісник післядипломної освіти / Ун-т менедж. освіти НАПН України. – К.: АТОПОЛ, 2012. – Вип. 8 (21). – С. 28-33.

2. Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание: о месте психического во всеобщей взаимосвязи явлений материального мира / С. Л. Рубинштейн. – М. : Изд-во АН СССР, 1957. – 328 с.

Савчук С.В., доцент кафедри філософії та теорії права Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, кандидат юридичних наук, доцент

ФУНКЦІЇ ВИНИ

В понятті «вина» вбачається насамперед оцінка індивідом власної поведінки, відчуття невдоволення собою та своїм вчинком. Основна її функція – регулятивна, а саме управління людською поведінкою. В процесі розвитку ця функція зазнає змін: перетворюється від морального регулятора соціально-прийнятних норм поведінки до саморегулятора особистісних моральних принципів, від соціалізації до індивідуалізації. Людина набуває здатність самостійно визначати та регулювати власне життя. Про це згадують й психіатри. Почуття вини, як